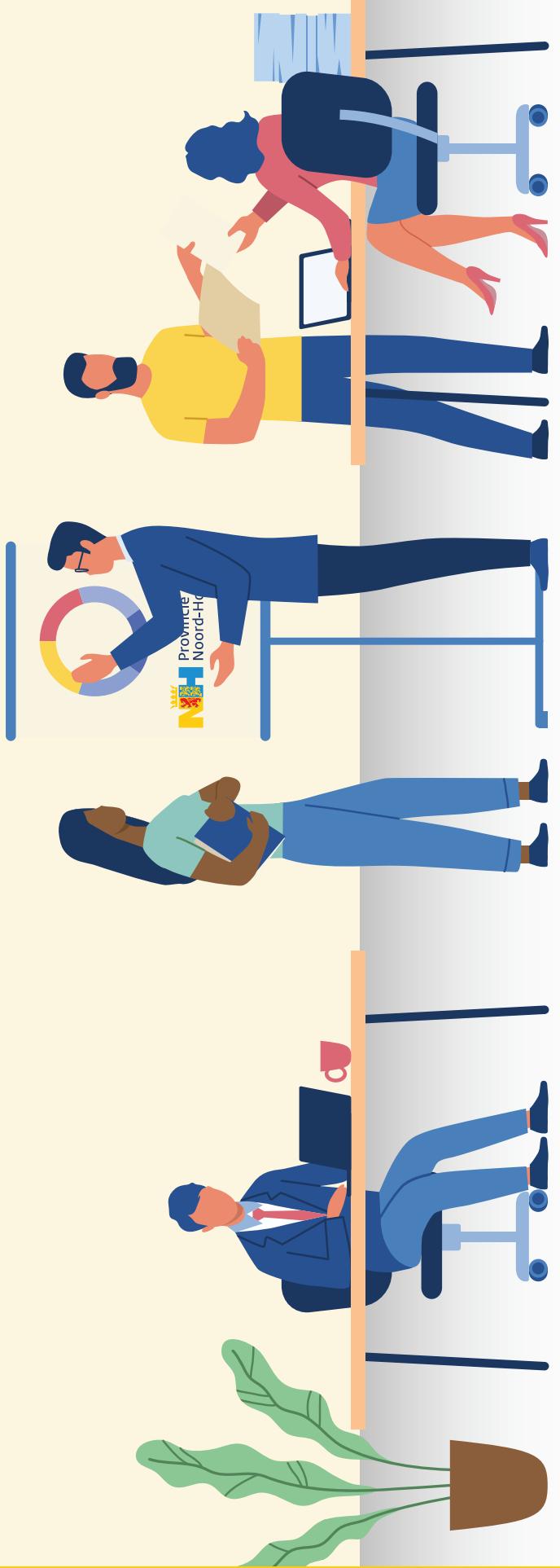

Gedragscode politieke ambtsdragers

Provincie Noord-Holland

INHOUD

Inleiding	3
1. Informatieverstrekking en -veiligheid	5
2. Belangenverstengeling	7
3. Voorzieningen	10
4. Geschenken en uitnodigingen	13
5. Omgangsvormen	15
Slotverklaring	17

=	<	2	>
---	---	---	---

INLEIDING

Behoorlijk bestuur en integriteit

Integriteit van politieke ambtsdragers verwijst naar het nemen van de verantwoordelijkheid die met de functie samenhangt en naar het bereid zijn verantwoording af te leggen aan collega-bestuurders, (leden van) de volksvertegenwoordiging en bovenal aan de burger. Integriteit is echter niet alleen een verantwoordelijkheid van de individuele politieke ambtsdragers, maar een gezamenlijk belang dat de hele organisatie en het hele bestuur in al zijn geledingen aangaat.

In de Provinciewet is vastgelegd dat Provinciale Staten, zowel voor de eigen leden als voor de commissaris van de Koning en Gedekteerde Staten, een gedragscode vaststellen. De gedragscode is een richtsnoer voor het handelen van individuele politieke ambtsdragers en heeft tot doel hen te ondersteunen bij de invulling van hun verantwoordelijkheid voor de integriteit van het openbaar bestuur. Onderhavige gedragscode heeft zowel betrekking op de commissaris van de Koning, de gedekteerde en de volksvertegenwoordigers, als op de duo-commissieleden.

Als toelichting bij de gedragscode willen we in deze inleiding nog een aantal aspecten uitlichten. Politieke ambtsdragers hebben

vanzelfsprekend een voorbeeldfunctie. Het is daarom bovenal voor de politieke ambtsdragers van belang dat er wordt gehouden aan de wetten en regels die op democratische wijze zijn vastgesteld, aangezien zij (mede) verantwoordelijk zijn voor de totstandkoming van die wetten en regels – dit is ook vastgelegd in de ambtseid.

Verder onthoudt een politieke ambtsdrager zich van gedragingen die de goede uitoefening of het aanzienvan het ambt of het openbaar bestuur schaden; in de dagelijkse praktijk en in de privésfeer. In de omgang (ook digitaal) met burgers, ambtenaren, externe partijen en andere politieke ambtsdragers wordt van een politieke ambtsdrager correct, fatsoenlijk, en respectvol gedrag verwacht dat vrij is van ongewenste omgangsvormen en grensoverschrijdend en (seksueel) intimiderend gedrag.

Daarnaast opereren politieke ambtsdragers vaak in diverse (boven) lokale netwerken. Het is belangrijk dat politieke ambtsdragers te allen tijde bewust zijn over hoe dit ervoor de buitenwereld uitziet. Er hoeft niet daadwerkelijk ‘netwerkcorruptie’ plaats te vinden om de schijn van oneigenlijke beïnvloeding te wekken. De schijn van belangoverstregeling is op zichzelf al ernstig genoeg dat het actief moet worden vermeden. Deze netwerken kunnen daarnaast ook daadwerkelijk ‘onbewust’ invloed hebben op de keuzes en acties van de politieke ambtsdrager, wat tot een schending van de wet kan leiden. Ook hier moet de politieke ambtsdrager voor waken.

De regels in deze gedragscode worden vastgesteld door Provinciale Staten. De bestuurders en volksvertegenwoordigers kunnen worden aangesproken op basis van de gedragscode en zij dienen zich over de naleving ervan te verantwoorden. Behalve het houden aan deze regels, is een respectvolle omgang met burgers en organisaties, tussen politieke ambtsdragers onderling en tussen politieke ambtsdragers en ambtenaren essentieel. Het is van belang dat het handelen van politieke ambtsdragers regelmatig onderwerp van gesprek is en blijft, juist ook onderling.

1. INFORMATIEVERSTREKKING EN -VEILIGHED

Nederland is een democratische rechtstaat. Daarin in is het belangrijk dat een ieder kan volgen hoe de overheid haar werk doet: dat is openbaar bestuur. Als het om informatie gaat, werken we daarom volgens het principe 'Openbaar, tenzij....'. Er zijn wel uitzonderingen. Dan worden gegevens niet openbaar gemaakt. Dit is bijvoorbeeld het geval als het gaat om bescherming van vertrouwelijk gedeelde bedrijfs- of fabricagegegevens, of van de persoonlijke levenssfeer (privacy).

GEHEIMHOUDING

De commissaris van de Koning, Provinciale Staten, Statencommissies en het College van Gedekteerde Staten kunnen geheimhouding opleggen. Mits dat goed gemotiveerd wordt. Dit staat in de Provinciewet¹.

Informatie die niet geheim is, maar die vermoed kan worden wel onder geheimhouding te zullen gaan vallen, wordt niet verspreid door de politieke ambtsdrager.

INFORMATIEVERSTREKKING

Gedekteerde en de commissaris van de Koning verstrekken gevraagd en ongevraagd informatie aan de volksvertegenwoordiging. Die heeft dat nodig voor haar taken. Gedekteerde Staten verstrekken geen informatie als dat in strijd is met het openbaar belang (artikelen 167 en 179 Provinciewet).

INFORMATIEVEILIGHEID

Politieke ambtsdragers treffen maatregelen om te voorkomen dat onbevoegden vertrouwelijke en/of geheime gegevens kunnen bezitten, raadplegen of beschadigen. Onder meer door die gegevens veilig te bewaren. In ieder geval gaat de politieke ambtsdrager zorgvuldig om met informatiedragers, zoals laptop, smartphone, usb-stick. Daarnaast houdt die rekening met (informatie)beveiligingsregels: wat vertelt de politieke ambtsdrager thuis? Wie luistert mee? Wie heeft er toegang tot de informatiedragers?

¹ Artikel 84 en verder, Provinciewet

hoge mate beschermd door de vrijheid van meningsuiting, maar die bescherming geldt niet voor puur racistische, bedreigende en tot strafbare feiten oproepende uitingen.

Bij gebruik van sociale media gelden de volgende aandachtspunten:

AANDACHTSPUNTEN:

- Je blijft zelf verantwoordelijk. Bij twijfel, plaats dan geen bericht.
- Blijf alert bij het mixen van je persoonlijke leven met je zakelijke activiteiten.
- Geef nooit vertrouwelijke informatie van provincie.
- Realiseer je dat internet blijvend is; gegevens blijven altijd vindbaar.
- Realiseer je dat ook een persoonlijke uiting kan worden opgevat als een uiting namens de provincie; online verklaringen hebben ook juridische gevolgen, net als dat bij de traditionele media het geval is.
- Overleg of stem collegaal af als een uiting deze uitgangspunten raakt.

Eervaar je agressie, geweld, intimidatie of bedreiging? Zie het Protocol bedreiging statenleden en (duo)-commissiedelen van de provincie Noord-Holland.

SOCIALE MEDIA

Politieke ambtsdragers zijn zelf verantwoordelijk voor de informatie die zij delen via sociale media. Sociale media zijn voor politieke ambtsdragers een mogelijkheid om de dialoog met burgers aan te gaan. Hoewel sociale media veelvuldig worden ingezet, kan het gebruik ervan ook risico's met zich meebrengen. Agressie en bedreigingen via sociale media zijn de laatste jaren enorm toegenomen. Maar agressie en bedreigingen zijn zowel in de echte wereld, als op sociale media onacceptabel. En in enkele gevallen ook strafbaar. Uitlatingen die gedaan zijn in het maatschappelijk debat worden in

2. BELANGENVERSTRENGELING

Belangenverstengeling of **belangenvermenging** is een situatie waarbij iemand meerdere belangen dient die een zodanige invloed op elkaar kunnen uitoefenen dat de integriteit ten aanzien van het ene of het andere belang in het geding komt. Nevenfuncties, zakelijke financiële belangen, maar ook relaties met derden kunnen onwenselijk zijn en zelfs afdoen aan de onafhankelijkheid van politieke ambtsdragers. Hierbij wordt het publieke belang aangetaast door een persoonlijk belang van een politieke ambtsdrager of van derden. Om besluiten of handelen in publiek belang te borgen dient belangenverstengeling en de schijn daarvan te worden vermeden. Belangenverstengeling kent verschillende soorten waarvan hierna de meest relevante vormen voor politieke ambtsdragers aan bod komen.

VERBODEN OVEREENKOMSTEN/HANDELINGEN:

Volksvertegenwoordigers mogen in geschillen, waar de provincie (of het bestuur) partij is, niet als advocaat, adviseur of gemachtigde werkzaam zijn. Zij mogen bepaalde overeenkomsten, waar de provincie bij betrokken is, niet rechtstreeks of middellijk aangaan. Voor het aangaan van verboden overeenkomsten kan ontheffing worden verleend.

Op overtreding staat uiteindelijk de sanctie van schorsing en vervallenverklaring van het lidmaatschap van de volksvertegenwoordiging (artikelen X7, X7a en X8 Kieswet).

VERBODEN HANDELINGEN

De Provinciewet kent een limitatieve opsomming van verboden handelingen². Bijvoorbeeld: buiten dienstbetrekking en tegen beloning werken voor de provincie, roerende zaken verhuren aan de provincie of bij geschillen als adviseur optreden voor de provincie. Politieke ambtsdragers zijn zelf verantwoordelijk voor naleving van deze bepaling.

ONVERENIGBAARHEID VAN FUNCTIES

Het zijn van een volksvertegenwoordiger sluit het hebben van een aantal andere functies uit (artikel 13 Provinciewet). Het toch uitvoeren van deze functies kan er uiteindelijk toe leiden dat betrokkenen ophoudt lid te zijn van het volksvertegenwoordigend orgaan (artikel X1 Kieswet).

² Artikel 15 Provinciewet en beleidskader verboden handelingen ministerie BZK

ONTHOUDEN VAN STEMMEN EN DEELNAME AAN BERAADSLAGING

Bij (schijn van) belangenverstrekking onthoudt de politieke ambtsdrager zich van stemmen, deelname aan de beraadslaging en andersoortige beïnvloeding van besluitvorming. Bij de afweging of sprake is van (de schijn van) belangenverstrekking betreft de politieke ambtsdrager bij voorkeur andere bestuurders of volksvertegenwoordigers. Een politieke ambtsdrager die familie- of vriendschapsbetrekkingen of anderszins persoonlijke of zakelijke betrekkingen heeft met een aanbieder van diensten of zaken aan de provincie Noord-Holland, onthoudt zich van deelname aan de besluitvorming over de betreffende opdracht.

NEVENFUNCTIES

De politieke ambtsdrager meldt nevenfuncties direct na aantreden en binnen een week bij wijziging van een nevenfunctie tijdens de vervulling van het ambт³. De informatie betreft in ieder geval: (1) de omschrijving van de nevenfunctie, (2) de organisatie voor wie de nevenfunctie wordt verricht, (3) of het een nevenfunctie betreft uit hoofde van het ambт⁴ en (4) of de nevenfunctie bezoldigd is.

De bezoldiging voor het ambт omvat ook de bezoldiging voor nevenfuncties uit hoofde van het ambт (qualitate qua of q.q.-functies). Inkomsten uit q.q.-functies komen daarom toe aan de provincie. De nevenfuncties van politieke ambtsdragers zijn openbaar. Dat biedt ruimte aan politieke controle en debat over het belang en wenselijkheid van nevenfuncties.

Leden van Provinciale Staten en (duo-)commissieleden melden nevenfuncties bij de griffier ter publicatie in een openbaar register.

Gedeputeerden en de commissaris van de Koning melden hun voornemen om een nevenfunctie te aanvaarden aan Provinciale Staten. Dit betreft een wettelijke verplichting.

Gedeputeerden en de commissaris van de Koning melden nevenfuncties ook aan de provinciesecretaris ter administratie in een openbaar register. De provinciesecretaris neemt daar ook de inkomsten uit nevenfuncties van voltijdsbestuurders in op. Boven een wettelijk vastgestelde grens worden die neveninkomsten verrekend met het inkomen van de voltijdsbestuurders.

³ Het onafhankelijk handelen van een politiek ambtsdrager is in de eed of gelofte afgelegd. En ook in een aantal wettelijke bepalingen, zoals in artikel 4OB Provinciewet over het melden van nevenfuncties.

⁴ Een nevenfunctie is een activiteit die iemand naast zijn of haar hoofdberoep uitoefent. Deze functie kan ambtsgebonden (q.q.) of niet-ambtsgebonden, betaald of onbetaald zijn. Onder nevenfunctie wordt verstaan een functie die bij een andere (publieke of private) rechtspersoon dan de provincie wordt vervuld.

Er zal een registratie bijgehouden worden. De registraties zijn bedoeld om de transparantie te bevorderen. Zo nodig kan daardoor het debat gevoerd worden over nevenfuncties en de wenselijkheid daarvan. Daardoor wordt belangenvorstengeling en onverantwoord en/of onjuist gebruik van publieke middelen door politieke ambtsdragers zoveel mogelijk tegengegaan.

FINANCIËLE BELANGENVERSTENGELING

Om financiële of zakelijke belangenverstengeling tegen te gaan, doet de politieke ambtsdrager opgave van financiële belangen in ondernemingen en organisaties waarmee de provincie betrekkingen onderhoudt of zou kunnen gaan onderhouden.

Het begrip ‘financieel belang’ dient ruim te worden opgevat. De politieke ambtsdrager handelt zorgvuldig, open en controleerbaar als twijfel bestaat of een belang gemeld moet worden en is zelf verantwoordelijk om melding te maken.

De politieke ambtsdrager maakt afspraken met de commissaris van de Koning over gemelde financiële belangen om belangenvorstengeling te voorkomen.

Leden van Provinciale Staten en (duo-)commissieleden melden zakelijke en of financiële belangen in ondernemingen en organisaties waarmee de provincie zakelijke betrekkingen onderhoudt of zou kunnen gaan onderhouden bij de griffier ter publicatie in een openbaar register.

Gedeputeerden en de commissaris van de Koning melden zakelijke en of financiële belangen in ondernemingen en organisaties waarmee de provincie zakelijke betrekkingen onderhoudt bij de provinciesecretaris ter administratie in een openbaar register.

DRAAIDEURCONSTRUCTIE

Gedeputeerden en de commissaris van de Koning zullen niet binnen twee jaar na beëindiging van hun functie betaalde activiteiten gaan verrichten voor of namens de provincie om de (schijn van) belangenvorstengeling te voorkomen.

INTEGGER HANDELEN BIJ EEN NIEUWE FUNCTIE

Gedeputeerden en de commissaris van de Koning handelen in de uitoefening van hun ambt niet zodanig dat zij vooruitlopen op een functie na aftreden als dat leidt tot (de schijn van) belangenvorstengeling.

3. VOORZIENINGEN

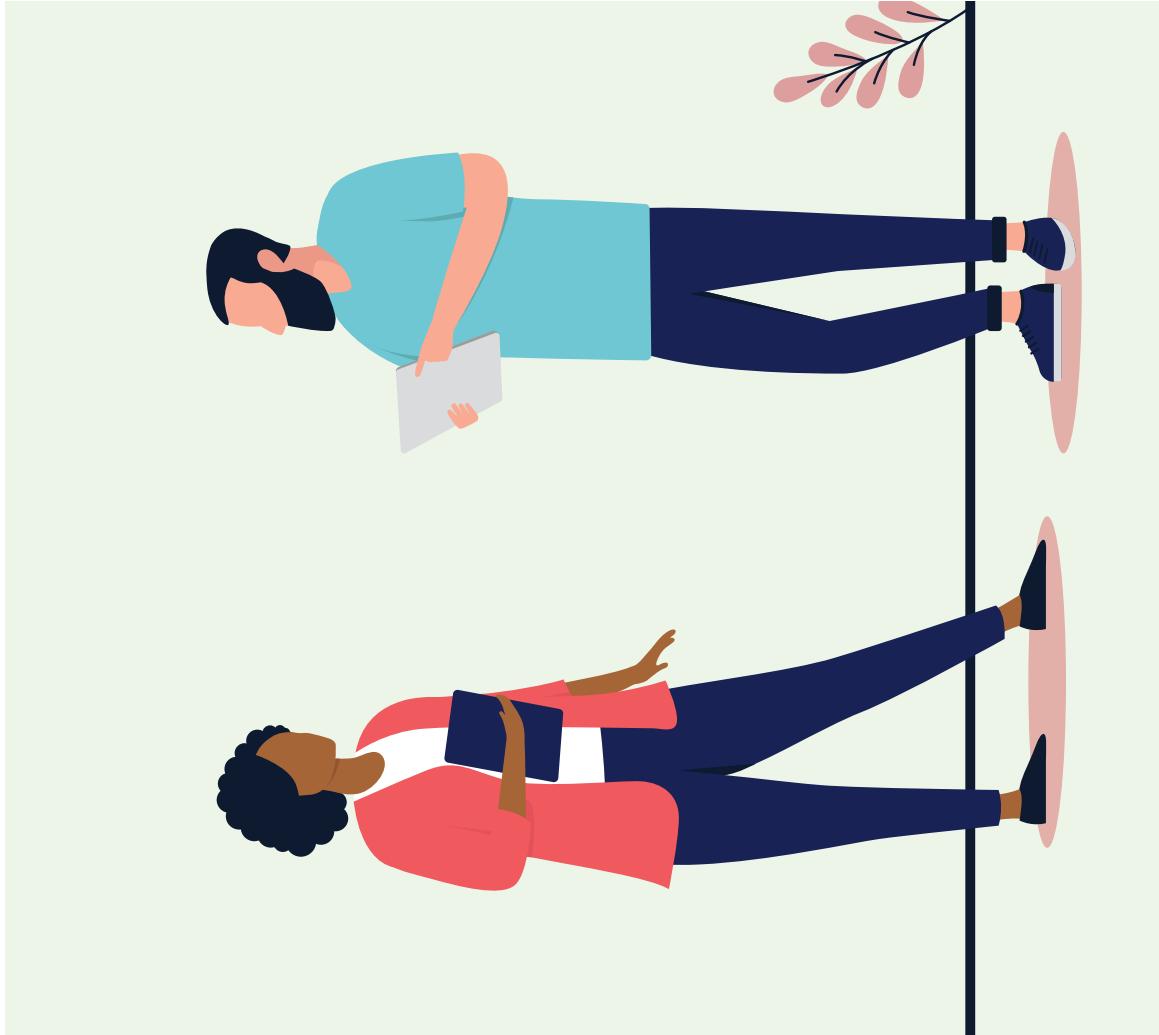
Op grond van verschillende rechtspositionele regelingen hebben politieke ambtsdragers recht op voorzieningen die een goed functioneren van de politieke ambtsdrager mogelijk maken.

PRIVÉGEBRUIK

Het is niet toegestaan om gebruik te maken van provinciale eigen-dommen of voorzieningen van de provincie voor privédoeleinden, behoudens uitzonderingen in wet- en regelgeving. Bijvoorbeeld: privégebruik van de werktelefoon is (beperkt) toegestaan door de provincie Noord-Holland.

VERANTWOORDING

De politieke ambtsdrager volgt de regels over het gebruik van voorzieningen die door de provincie ter beschikking worden gesteld. Deze zijn onder meer vastgelegd in het rechtspositiebesluit en de rechtspositieregeling en -verordening. Op grond van die regels kan de politieke ambtsdrager gehouden zijn om verantwoording over het gebruik van de voorzieningen af te leggen.

⁵ Verordening rechtspositie politieke ambtsdragers provincie Noord-Holland 2019
Rechtspositiebesluit politieke ambtsdragers
Rechtspositieregeling decentrale politieke ambtsdragers

FINANCIËN

De politieke ambtsdrager zal zo weinig mogelijk uitgaven in de uitoefening van het ambt doen via een privérekening. Geldstromen tussen de rekening van de provincie en de persoonlijke rekening van de politieke ambtsdrager maken een zwaardere controle op de uitgaven noodzakelijk. Men dient dan ook terughoudend te zijn bij het in rekening brengen van uitgaven die zich op het grensvlak van privé en publiek bevinden.

Het college van Gedekteerde Staten richten hun financiële en administratieve organisatie zodanig in dat er een getrouw beeld mogelijk is van de juistheid en rechtmatigheid van inkomsten en uitgaven, met heldere procedures over de wijze waarop functionele uitgaven rechtstreeks in rekening worden gebracht of kunnen worden gedeclareerd bij de provincie.

De fracties van Provinciale Staten ontvangen hun fractiebudget als een subsidie van de provincie met bijpassende verantwoordingseisen op grond van de subsidieverordening fractiebijdragen Noord-Holland.

DECLARATIES

Politieke ambtsdragers volgen wet- en regelgeving zoals vastgelegd in het rechtspositiebesluit decentrale politieke ambtsdragers en in de Verordening rechtspositie politieke ambtsdragers provincie Noord-Holland 2019.

Uitgaven kunnen uitsluitend worden vergoed als de hoogte en de functionaliteit ervan kunnen worden aangetoond. Mits zij niet reeds op andere wijze worden vergoed, zoals vastgelegd in de genoemde regelingen.

BUITENLANDSE DIENSTREIZEN

Leden van Provinciale Staten en (duo-)commissieleden
melden buitenlandse reizen (in hoedanigheid van hun ambt) die voor rekening komen van anderen dan de provincie voor vertrek aan de griffier ter administratie in een openbaar register. Zij verstreken daarbij de volgende informatie: (1) de bestemming, (2) de duur, (3) het doel en (4) de kosten van de reis

Gedeputeerden en de commissaris van de Koning melden het voornemen tot een buitenlandse dienstreis of een uitnodiging voor een buitenlandse dienstreis aan het college van Gedeputeerde Staten en verstrekken de volgende informatie: (1) de bestemming, de duur en het doel van de reis, (2) de bijbehorende beleidsoverwegingen, (3) de samenstelling van het gezelschap dat meereist, (4) de geraamde kosten en (5) de wijze waarop verslag zal worden gedaan.

De kosten van buitenlandse dienstreizen worden altijd door de provincie gedragen.

Gedeputeerden en de commissaris van de Koning verlengen een buitenlandse dienstreis niet voor privédoeleinden.

Gedeputeerden en de commissaris van de Koning melden buitenlandse dienstreizen na afloop daarvan aan de provinciesecretaris ter publicatie in een openbaar register. Zij verstrekken daarbij de volgende informatie: (1) de bestemming, (2) de duur, (3) het doel en (4) de kosten van de buitenlandse dienstreis. Een dienstreis naar een Europese instelling wordt niet aangemerkt als een buitenlandse dienstreis.

4. GESCHENKEN EN UITNODIGINGEN

De politieke ambtsdrager verklaart via de eed of belofte om onafhankelijk te handelen in de uitoefening van het ambt. Onderdeel daarvan is dat geen geschenken, uitnodigingen en of diensten zullen worden aangenomen of belooften worden gedaan in ruil voor een tegenprestatie. Terughoudendheid, zorgvuldigheid en transparantie zijn het uitgangspunt bij aanbieding en ontvangst.

GESCHENKEN

De politieke ambtsdrager accepteert geen geschenken die haar onafhankelijkheid kan aantasten of geschenken die worden ontvangen op een privéadres⁶. Geschenken tot een waarde van maximaal € 50,- worden verondersteld de onafhankelijkheid niet aan te tasten maar moeten wel worden gemeld. Bij twijfel over de waarde van een geschenk wordt de waarde ingeschat op basis van een prijsvergelijking.

De politieke ambtsdrager accepteert geen geschenken met een hogere waarde dan € 50,-.

Geschenken die om praktische redenen niet kunnen worden geweigerd, zoals geschenken die per post zijn verzonden, worden met uitleg gereturneerd aan de schenker.

Door de politieke ambtsdrager worden geen geschenken uitgedeeld die de onafhankelijke positie kunnen beïnvloeden.

Leden van Provinciale Staten melden geschenken met een waarde van minder dan € 50,- bij de griffier en doen er goed aan het krijgen van een geschenk te melden in hun fractie. De griffier registreert meldingen met eventueel de bestemming die aan het geschenk is gegeven in een openbaar register.

Gedeputeerden en de commissaris van de Koning melden ontvangen geschenken (met zowel een waarde van minder en meer dan € 50) aan de provinciesecretaris. Die registreert meldingen en de eventuele bestemming die aan het geschenk is gegeven in een openbaar register. Ook per abuis geaccepteerde geschenken, waarvan bijvoorbeeld later blijkt dat deze een waarde boven de € 50,- vertegenwoordigen maar die om praktische of diplomatische redenen niet kunnen worden gereturneerd, worden gemeld en geregistreerd.

⁶ Ontvangst op een privéadres is in strijd met de openheid die in acht moet worden genomen bij de ontvangst van geschenken.

ACTIVITEITEN

De politieke ambtsdrager accepteert alleen uitnodigingen voor activiteiten die passen binnen de uitoefening van het ambt. Daar is sprake van als de activiteit een directe relatie heeft met het werk en functioneel is. De politieke ambtsdrager doet melding van activiteiten na acceptatie van een uitnodiging.

Leden van Provinciale Staten of (duo-)commissieleden

accepteren geen uitnodigingen voor een activiteit die door anderen betaald of georganiseerd wordt, tenzij de activiteit behoort tot de uitoefening van de functie en aanwezigheid als functioneel kan worden beschouwd. Het evenement moet plaatsgevonden hebben.

Deelname aan excursies en evenementen voor rekening van anderen dan de provincie maakt het lid van Provinciale Staten of (duo-)commissieleden openbaar binnen één week nadat de excursie, dan wel het evenement heeft plaatsgevonden. Het lid maakt daarbij in ieder geval openbaar wie deze kosten voor zijn/hun rekening heeft/hebben genomen.

Gedekteerden en de commissaris van de Koning accepteren geen uitnodigingen voor een activiteit die door anderen betaald of georganiseerd wordt, tenzij de activiteit behoort tot de uitoefening van de functie en aanwezigheid als functioneel kan worden beschouwd. Bij twijfel legt de bestuurder de uitnodiging ter besprekking voor aan het college van Gedekteerde Staten.

Gedekteerden en de commissaris van de Koning melden uitnodigingen die zijn aanvaard in de GS vergadering. Er wordt een verslag van deze vergadering gemaakt. Daarbij wordt ook in het verslag vermeld wie de kosten van de uitnodiging heeft gedragen

5. OMGANGSVORMEN

Integriteit is niet alleen een **kwestie van regels**, maar gaat ook over onderlinge omgangsvormen. Een respectvolle omgang met de bewoners en organisaties, tussen politieke ambtsdragers onderling en tussen politieke ambtsdragers en medewerkers, met behoud van eigen politieke inhoud en stijl, is van groot belang. Grof taalgebruik, pesten, (seksuele) intimidatie, discriminatie, agressie en geweld zijn uitingen van ongewenste omgangsvormen en worden niet getolerererd. De uitingen kunnen zowel verbaal als non-verbaal zijn, mondeling of schriftelijk, of digitaal.

INTEGER HANDELEN ZAKELIJK-PRIVÉ

Politieke ambtsdragers vervullen een voorbeeldfunctie voor burgers en ambtenaren. De handel en wandel van politieke ambtsdragers heeft zijn weerslag op de hele organisatie, zowel in positieve als in negatieve zin. Politieke ambtsdragers zijn zelf verantwoordelijk voor de eigen integriteit en collectief voor de integriteit van hun organisatie. De politieke ambtsdrager heeft uiteraard net als iedere andere burger recht op een privéleven, maar leeft in een glazen huis. Daardoor kunnen privégedragingen ook onderwerp van (brede) publieke aandacht zijn. Daarom moet een politieke ambtsdrager 24 uur per dag alert zijn op handelingen of gedragingen die het aanzien en de integriteit van het politieke ambt kunnen schaden.

INTEGREREN

Respectvol, met behoud van eigen politieke stijl: een respectvolle omgang met inwoners en organisaties, tussen politieke ambtsdragers onderling en tussen politieke ambtsdragers en medewerkers is van groot belang. Democratie bestaat bij de gratie van het meningsverschil. Het kan schuren op de inhoud. Het is daarbij niet wenselijk 'op de persoon' te spelen. Behandel de ander zoals je zelf behandeld wilt worden. Verwacht wordt dat je elkaar hierin steunt en zo nodig corrigeert.

RELATIES

Ook in een zakelijke omgeving kunnen persoonlijke relaties ontstaan. Relaties waarbij sprake is van onderlinge gezagsverhoudingen zijn niet wenselijk. Dergelijke relaties moeten worden gemeld. Afhankelijk van de betrokkenen kan deze melding worden gedaan bij de commissaris van de Koning, de griffier, de provinciesecretaris of een leidinggevende.

WAT KUN JE DOEN TEGEN ONGEWENST GEDRAG?

Zorg met elkaar voor het besef dat ongewenst gedrag niet acceptabel is door zelf het goede voorbeeld te geven en elkaar aan te spreken op ongewenst gedrag. Politieke ambtsdragers hebben een

belangrijke voorbeeldfunctie en dienen ongewenst gedrag te corrigeren. Iemand die slachtoffer of getuige is van ongewenst gedrag, kan altijd contact opnemen met de commissaris van de Koning, de Statengriffier en/of met de provinciesecretaris. Voor een vertrouwelijk gesprek kan contact worden opgenomen met de vertrouwenspersoon.

Als tijdens een vergadering van Provinciale Staten een spreker (statenlid of gedeputeerde) zich onheus gedraagt, wordt hij/zij door de voorzitter teruggeroepen tot de behandeling van het onderwerp of vermaand. De spreker wordt in de gelegenheid gesteld de woorden, die tot de waarschuwing aanleiding hebben gegeven, terug te nemen. Indien het lid van deze gelegenheid geen gebruik maakt, kan de voorzitter de spreker het woord ontnemen. Personen kunnen onder voorwaarden de toegang tot de vergadering worden ontzegd⁷.

De voorzitter van een commissievergadering heeft dezelfde bevoegdheden als de voorzitter, met dien verstande dat een uitsluiting slechts geldt voor de openbare vergaderingen van die commissie gedurende de dag waarop de uitsluiting plaats heeft gevonden.

⁷Zie artikel 26 Provinciewet in samenhang met artikel 24 Reglement van orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten en Statencommissies van Noord-Holland 2015.

SLOTVERKLARING

De gedragscode: onze afspraak om integer te handelen

Wij, leden van Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en de commissaris van de Koning in de provincie Noord-Holland, stellen bij ons handelen de kwaliteit van het openbaar bestuur centraal. Goed bestuur is integer bestuur. Ieder van ons heeft bij de aanstelling de eed of belofte uitgesproken.

Met deze gedragscode doen wij een aanvullende belofte:

aan elkaar en aan de bewoners van de provincie Noord-Holland. Een belofte als individu, waarmee wij uitdragen dat integriteit een individuele verantwoordelijkheid is van een politieke ambtsdrager. Een belofte als collectief waarmee wij onderkennen dat integriteit van belang is voor het vertrouwen in het openbaar bestuur. Dit is onze belofte aan elkaar en de inwoners van de provincie Noord-Holland.

Deze gedragscode biedt een kader voor ons integer handelen.

Wij zijn daarop aanspreekbaar en spreken elkaar daarop aan.

Het is belangrijk om regelmatig het gesprek te voeren over integriteitsdilemma's en met elkaar te verkennen welk gedrag 'als politieke ambtsdrager' acceptabel is. Dit geldt voor allerlei onderwerpen, al dan niet genoemd in deze gedragscode. Zo voorkom je dat zaken uit de hand lopen en uitgroeien tot integriteitsincidenten.

Wij bevorderen gezamenlijk dat de gedragscode op eenzelfde manier wordt geïnterpreteerd. Als blijkt dat er in de gedragscode iets onvoldoende beschreven is of iets niet duidelijk is, bespreken wij dit met de commissaris en verzoeken wij de griffier zo nodig om met een voorstel te komen.

Hoe wij omgaan met (mogelijk) niet integer handelen:

Ondanks deze beloften en afspraken kan het voorkomen dat ons gedrag vragen oproept over integriteit. Wij zetten ons in om vragen op een eerlijke en transparante wijze op te lossen. Dat doen wij op een wijze die bij de situatie past: soms door met elkaar in gesprek te gaan en soms door een feitenonderzoek. Afspraken over deze stappen zijn opgenomen in het 'Meld- en onderzoeksprotocol integriteitschendingen politieke ambtsdragers'. Ook bij vragen over integriteit, als we met een dilemma zitten, we signaleren een mogelijk integriteitsrisico of een vermoeden van een integriteitschending: we gaan met elkaar of met de commissaris van de Koning in gesprek.